

vání struktury povrchových vrstev apod.), tak problémů velice praktických (např. v oblasti ochrany soch před kyselými dešti). Vysoce citlivé radiochemické metody totiž umožňují formulovat závěry dlouhodobé povahy např. o korozi na základě studia povrchových procesů v relativně krátkém čase. Za zásluhy v chemických vědách byla Čestmíru Jechovi udělena v roce 1985 plaketa Jaroslava Heyrovského a v roce 1997 pamětní medaile Jednoty českých matematiků a fyziků za zásluhy o rozvoj matematiky a fyziky.

Čestmír Jech působil jako pedagog na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a na Fakultě jaderného a fyzikálního inženýrství Českého vysokého učení technického (přednášky, výchova diplomantů, doktorandů). Habilitoval v roce 1991. Krom toho nelze pominout jeho úsilí o popularizaci vědy, především z oblasti radiochemie a nukleární fyziky v tisku, rozhlasu i televizi. Za popularizaci vědeckých výsledků byl v roce 1992 vyznamenán Cenou ČSAV.

Měl rád přírodu, hudbu, výtvarné umění, kterému se i sám z části věnoval (zabýval se řezbářstvím a portrétní kresbou), měl rád sport (lyže, kajak) a především také lidi. Choval se jako gentleman a také jim skutečně byl. Budeme na něho vzpomínat.

V. Hanuš, Š. Urban

European Winter Conference on Plasma Spectrochemistry, Garmisch-Partenkirchen 2003

Jaroslav Švehla, Vladislav Chrastěný, Katedra chemie, ZF JU v Č. Budějovicích

Od 12. do 17. ledna 2003 probíhala v alpském olympijském městečku Garmisch-Partenkirchenu (pro připomenutí: Ga-Pa 1979 - český rekordman Samek ve skoku na lyžích dosáhl výkonu 106 m) konference o spektrometrii v plazmatu. Účastnilo se jí 484 registrovaných chemiků ze 41 zemí celého světa, co do počtu účastníků měla převahu pořadající země-Německo (142 účastníků), na druhé pozici se pak umístila Anglie (42) a třetí USA (37). Naši republiku zde reprezentovalo 5 účastníků, z toho 2 ze ZF JU v Č. Budějovicích.

Konferenci zahájil starosta města a pak pokračovala úvodní část předáním prestižní ceny Německé chemické společnosti, kterou předal její předseda K. G. Heumann spolu s reprezentantem fy. Agilent německému chemikovi prof. D. Guentherovi z Zurichu za optimalizaci techniky laserové ablace tuhých vzorků pro hmotnostní spektrometrii s indukčně vázaným plazmatem. Odborný blok zahájil F. Arnold z Heidelbergu, vyžádanou přednáškou o ultrastopových látkách v atmosféře a jejich vlivu na životní prostředí a globální změny klimatu.

Pak již následovaly přednášky v tématických blocích podle programu – celkem 90 přednášek během pěti dnů. Pro všeobecnou informaci zde uvádíme jen zkrácené názvy přednáškových bloků:

- ICP-MS a ICP-AES instrumentace a základy (4 přednášky)
- Příprava a zavádění vzorků do plazmatu (5)
- Kolizní a reakční cely pro potlačování polyatomických interferencí (4)
- Speciace prvků (15)
- Nové trendy v instrumentaci a alternativní zdroje plazmatu (6)
- Aplikace ICP spektrometrie (11)
- Použití izotopů při speciaci prvků (5)
- Měření izotopových poměrů (7)
- Vývoj a aplikace hmotnostní spektrometrie s doutnavým výbojem (3+5)
- Laserová technika ablace vzorku v ICP-MS (8).

Z výše uvedeného výčtu témat je zřejmé, že nejžhavějším tématem konference byla speciace prvků pomocí propojení separačních metod (chromatografie, elektroforéza apod.) s ICP-MS jako nejlepším detektorem elementární analýzy. Byla zde také založena odborná skupina speciální analýzy při EU, kterou vede prof. Olivier Donard z Pau ve Francii. Jejím cílem je uvedení speciální analýzy do nejširší rutinní laboratorní praxe, což by bylo užitečné i pro řadového spotřebitele potravin, léků atd.

Během celé konference probíhala posterová sekce, do které bylo přihlášeno přes 260 plakátových sdělení. Téma našeho posteru vhodně zapadalo do rámce této sekce, o čemž svědčí skutečnost, že stanovením arсенu se zabývalo cca 20 posterů (např. i početná výprava Japonců). Speciacemi se i v této sekci zabývalo mnoho autorů (cca 30 posterů).

Na atraktivnosti celé konferenci přidávala kromě nádherného alpského panoramatu také účast asi 25 výstavních stánků firem (sponzorů konference) s demo-ukázkami nejnovějších přístrojů. Tak např. firma Varian prezentovala převratně nový přístup v usměrnění iontů z plazmatu novou iontovou optikou, fy. Thermo Electron-VG Elemental zase vylepšený typ konusů pro environmentální matrice vzorků, nový software aj. Již letmý pohled do expozic firem každému napověděl, jakým směrem se vývoj instrumentace i v této oblasti ubírá: je to miniaturizace přístrojů – pryč je éra rozměrných a neohrabaných „almar na kolečkách“ – dnes se jedná většinou o provedení tzv. „bench-top“, tj. přístroje na stůl. Srdce každého Čecha zaplesalo při pohledu do expozice americké firmy LECO Instruments, která nabízela naše staré a dobře známé „AMÁčko“ pro přímé stanovení rtuti, ale ovšem pod svým logem.

Velmi zajímavá je myšlenka posteru od I. Gelaoude et al. z Belgie na speciaci organických a anorganických forem rtuti pomocí spojení postupného elektrotermického odpaření vzorku a vyhodnocení v hmotnostním spektrometru.

